

T. C. Resmî Gazete

Tesis tarihi: 7 Teşrinievvel 1336

İdare ve yazı işleri için
Başvekâlet Müdevvenat Müdürlüğüne
müracaat olunur.

26 AĞUSTOS 1930

SALI

SAYI: 1580

KARARNAME

Kararname No : 9824

Yeni belediye kanununun 59 uncu maddesi mucibince tanzim ve ihzar olunan belediye meclislerinin çalışma usulüne dair merbut talimatnamenin mer'iyete vaz'ı Dahiliye Vekâletinin 14/7/1930 tarih ve 726/55 numaralı tezkeresile yapılan teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetinin 10/8/1930 tarihli içtimasında tasvip ve kabul olunmuştur.

10/8/1930

REİSİCÜMHUR
GAZİ M. KEMAL

Başvekil Adliye Vekili Millî Müdafaa Vekili Dahiliye Vekili
İSMET M. ESAT Bf. M. ABDÜLHALİK Ş. KAYA
İmzada bulunmadı

Hariciye Vekili Maliye Vekili Maarif Vekili Nafia Vekili
Dr. T. RÜŞTÜ Ş. SARACOĞLU CEMAL HÜSNÜ Bf. RECEP Bf.
İmzada bulunmadı İçtimada bulunmadı

İktisat Vekili Sıhhat ve İçtimâî Muavenet Vekili
ŞAKİR Dr. REFİK

Belediye meclislerinin çalışma usulüne dair Belediye Kanununun 59 uncu maddesine tevfi kan tanzim edilen Talimatname

BAP : 1

İntihabat

Belediye meclislerinde Reis, Reis vekilliği ve kâtiplik ve belediye encümen azalığı gibi azadan her hangi birinin hangi bir işe intihabı gizli rey ile yapılır. Kanunda gizli rey ile yapılması tasrih edilmeyen sair hususat açık rey ile yapılır.

BAP : 2

Reylerin istihsali

2 — Belediye meclislerinde açık rey mahsus işaret veya esami tayini ile ifa olunur.

3 — Mahsus işaret, elini yukarı kaldırmak, yahut ayağa kalkmaktır. Mahsus işaret ile istihsal olunan reylerin neticesini temiz ve tayin etmek reis ile kâtiplere aittir. Bunlar ekseriyet hasil olup olmadığında şüphe ve ihtilâf ederlerse bir kerre daha reye müracaat olunur. Şu kadarki şüphe izale edilmediği takdirde esami tayinile açık rey istihsal olunur.

4 — Esami tayinile rey istihsali şu suretle yapılır. Meclis azası oturmuş oldukları halde meclis hademesi rey sandığını getirip azadan her biri üzerinde kendi ismi yazılı iki kâğıttan ya kabul manasına olan (beyaz) veya ret ifade eyleyen (renkli) kâğıdı sandığın içine atmakla icra olunur. Sandığı reisin nezareti altında Heyet huzurunda kâtipler açar içinde bulunan kâğıtları sayarlar ve nevilerini başka başka zapt ederler neticesi reis tarafından meclise tebliğ olunur.

5 — Belediye meclisinde gizli rey aşağıda gösterildiği üzere istihsal olunur. İntihabatta azadan her biri rey varakasına tensip ettiği zat ve yahut zatların isimlerini ve mukarreratta (kabul) veya (ret) kelimelerini tahrir eder. Ve bu varakayı üzerine başka bir şey yazmadan ve hiç bir işaret koymadan rey sandığına atar sonra kâtipler tarafından Reisin nezareti altında ve heyet huzurunda pusulalar birer birer açılıp bunlarda yazılı adlar ve ret ve kabul kelimeleri zapt ve kayıt edildikten sonra netice Reis tarafından meclise bildirilir.

(Rey varakaları azaya evvelden aynı renk ve şekilde olarak dağıtılır.)

6 — Bütçenin esami tayini ile reye konulmasında bütçe kararnamesi madde madde varidat ve masraf cetvelleri fasıl fasıl müzakere olunur ve reye konur.

BAP : 3

Müzakerelerin idare ve icrası

7 — Müzakereyi Reis açar sonra kâtip, geçen in'ıkatta müzakereye iştirak eden azanın isimleri ile mütalealarını ve okunan vesikaların ve verilen kararın hulâsalarını havi tanzim olunan zabıtnameyi okur bu zabıtname hulâsası Heyetçe kabul olunduktan sonra reis ile kâtiplerden biri tarafından imza olunur. Zabıtnamada Heyetçe bazı tashihler yapılırsa bu tashihler zabıtnamaya zeylen ilâve ve aynı suretle imza edilir.

8 — Meclise tebliğ olunmak üzere tevdi edilmiş evrak varsa müzakere ruznamesinde yazılı maddelerin müzakeresine başlanmazdan evvel bunları reis meclise bildirir,

9 — Meclis Reisliğine hitaben verilmiş olan istidaları reis kabul ile meclise tevdi eder.

10 — Müzakere ruznamesi reis tarafından yapılır ve ruznameye giren maddeler muayyen günde sırasile okunur. Ve müzakere edilir.

11 — Azanın söz söylemesi için evvel emirde reislikten söz istemeleri lâzımdır. Söz isteyenlerin isimleri talep sırasile reis tarafından işaret olunur. Evvelâ teklif olunan mesele ve alâ-kadar encümenlerin mazbatası okunur. Andan sonra aza tarafından söz söylenir. Reis her ne zaman isterse lâzım gelen izahat ve müdafaatta bulunabilir. (Mecliste söz söyleyen kimseler olduğu yerde ayağa kalkar.)

12 — Söz alanlar leh veya aleyhte söyleyeceklerini reise beyanile kayıt sırasınca ve fakat bir lehte bir aleyhte olmak üzere sırasile söz söylemeğe müsaade edilir.

13 — Söz alanlar reise hitaben söz söylerler.

14 — Belediye Kanununun 61-64 üncü maddeleri mucibince izahat vermek üzere mecliste hazır bulunacak olan memurlara reislik tarafından kayıt sırasına bakılmaksızın söz verilebilir.

15 — Söz söylemede sadet haricine çıkmak ve bir kimse-nin şahsî ve hususî halleri hakkında hakaret ve teessürü mucip olacak söz söylemek ve söz söyleyen zatın sözünü kesmek ve meclisin intizamına halel getirecek muamelede bulunmak mem-nudur. Aksi takdirde reislik tarafından ihtar icra olunur. İki defa ihtar gören zat yine hareketinde ısrar ederse reis tarafından meclis salonunu terke mecbur edilir.

16 — Müzakereye hitam verilip verilmemesi için araya mü-racaat olunur. Müzakereye hitam verilmesi ekseriyetle kararlaştırıldıktan sonra müzakere olunan maddenin leh ve aleyhinde söz söylemek için kimseye söz verilmez ancak mes'elenin reye sureti vazı hakkında söz söylemek serbesttir.

17 — Meclisce ittihaz olunacak kararlar üç suretle kabul veya redde iktiran etmiş olur:

1 — Meclis mürettep azasının mutlak ekseriyeti ile olur. Mürettep azanın mutlak ekseriyeti demek belediye meclisinin azası mecmuu kaç kişi ise bunun yarısından bir ziyadesinin bir mes'eale hakkında ittifak etmesi demektir. Mürettep azanın mutlak ekseriyeti müracaat meselesi kanunun tasrih ettiği hususatta tatbik olunur.

2 - Mecliste bir meselenin müzakeresi reylerin istihsalı sırasında hazır bulunanların mutlak ekseriyeti ile olur. Buda meclisin bilfarz mürettep adedi 20 olan bir mahalde 11 azanın mevcudiyetile müzakereye başlanup reye müracaat edildikte bu 11 azadan laekal altısının ittifak etmesi suretile olur. Keza 18 aza hazır olduğu halde reye müracaat edilse 10 kişinin ittifak etmesi şarttır.

3 - Mecliste hazır bulunan azanın ekseriyeti ya nisbî veya izafidir. Bunda mürettep adedi 20 olan bir mecliste bilfarz 11 aza müzakereye başlanır, ve reye müracaat edilip o mes'ealede kabul cihetinin reye vazında yalnız beş kişi kabul reyinde bulunsa hazır olan azanın ekseriyeti o meseleyi kabul etmemiş olduğuna göre bu mesele kabul edilmemiştir denemez her halde ret cihetinde ayrıca reye vaz olunmak icap eder. Çünkü bu defa reddeden dört kişi olsa hazır olan azanın kabul cihetini ihtiyar edenler beş kişi; ret cihetini ihtiyar edenler dört kişi olduğuna ve şu hale göre evvelkinde altı kişi ve ikinci defasında yedi kişi müstenkif kalmış demek bulunduğu nazaran dört reye nisbeten ekseriyet teşkil eden beş rey ile kabul ciheti tercih edilmiş olur.

18 — İşin esami ile reye konması kanunda tasrih edilmeyen hallerde evvel emirde bu suretle rey istihsaline meclisce ekseriyetle karar verilmesi lâzımdır.

19 — Meclisin umumiyetle müzakereleri açıktır. Her kes müzakereleri dinlemeğe mahsus olarak ayrılmış ve tahsis edilmiş olan mahalde oturup müzakeratı dinleyebilir. Meclisin ekseriyetle vereceği karara göre yapılacak gizli içtimada samiler ve zabıt memurları da harice çıkarılır. Bu takdirde müzakerat meclisin müntehap kâtipleri tarafından zabt olunur.

20 — Heyeti umumiye her madde kabul ve ret edildikte

reis (Meclis ekseriyetle veya ittifakla kabul veya ret etti) diye meclise alenen beyan eder.

21 — Meclisin münakit olduğu mahaller reis ve azadan ve zabıt memurlarile reisin meclise izahat vermek üzere tevkil etmiş olduğu zevattan başka kimse girmez.

22 — Meclisin kararları reis veya reis vekillerinden birile kâtiplerden biri tarafından imza olunarak kanunun tasrih etmediği ahvalde belediye riyasetine tevdi ve riyasetçe infaz olunur.

23 — Mecliste söz alanlar sözlerini bitirmeden azadan biri tarafından müzakerenin kifayeti teklif olunursa evvel emirde bu mesele reye vaz olunur. Müzakerenin kifiyeti talebi ret olduğunda söz almış olanlara sırasile söz verilir.

24 — Dahilî nizamnameye tevfiği hareket edilmek teklif olunursa müzakere mevzuundan evvel bu cihet müzakere olunur.

25 — Müzakere olunan madde hakkında aza tarafından yapılan teklifler birden fazla olursa bu halde birinin reye konması reddi halinde diğer tekliflerin reye konmasını müstacel bir hale getirmemesine dikkat olunarak teklifler sıraya konulur. Bilfarz müzakere olunan meselenin müzakeresinin tehiri veya başka bir meselenin bu meseleye takdim olunması teklif olunmuş ise diğer tekliflere tercihan evvel emirde bu cihet reye konulmak lâzımgelir. Müzakere mevzuu olan meselenin reddi teklif olunursa andan sonra bu cihet reye vaz olunmak icap eder. Müzakere mevzuu olan meselenin tadilen kabulü teklifi varsa andan sonra da bu reye vaz olunur. Tadil teklifleri tehalüf ve teaddüt ederse esas meseleye en uzak olan tadil tekliflerinde başlanarak reye vaz olunur.

26 — Müzakere mevzuu olan bir madde iki meseleyi havi bulunuyorsa birbirinden tefrik ile ayrı ayrı reye müracaat edilmesini teklif edildiği takdirde o suretle muamele olunur.

27 — Rey toplamaya başlanmazdan evvel ekseriyette şüphe olunarak mevcut azanın sayılması teklif olunursa müzakeresiz reis ve kâtipler tarafından icra olunur.

28 — Meclislerin bir senelik içtima müddetlerine içtima devresi bir günlük içtima müddetlerine in'ikat ve bir günde muhtelif vasıtalarla vukubulan içtimalardan her birine de celse denir. Ve zabıtların başında 1930 içtima devresinin 8 inci inikadının birinci celsesi veya ikinci celsesi tarzında tasrih olunur.

29 — Meclisce verilen karar hilâfına vaki olacak teklifler aynı adı içtima müddeti için de kanunî esbap olmadıkça ruznameye ithal ve müzakere olunamaz.

30 — Meclis müzakerelerini kayda mahsus zabıtnameyi her müzakereyi müteakip imza etmek ve bunların muhafazasını gizli celse zabıtnamelerinin mahremiyetini temin edecek tedabir ittihaz eylemek bazı merasimde meclis namına hazır bulunacak zevatı seçmek reislerle müntehap kâtiplerden mürekkep riyaset divanına aittir.

31 — Meclisin her teşrinisani içtimasında bütçe ve kat'i hesabının ve sair lüzum görülecek hususatın tetkiki için bir veya müteaddit encümen intihabına ve müzakere edeceği işlerden lüzum gördüklerini encümenlere tevdi salâhiyeti vardır. Bu encümenlerin azası en az üç ve en çok yedi kişidir. Bütçe ve kat'i hesap encümenleri en çok dokuz kişiden olabilir.

32 — Encümenler gizli rey ile içlerinden birini reis ve birini mazbata muharriri intihap ederler. Encümenin evrakının muhafazası kararlarının yazılması mazbata muharririne aittir. Encümen namına mecliste verilecek izahat reise ve reisin intihap edeceği zata aittir.

33 — Encümen azasının ekseriyeti hazır olmadıkça bir meseleyi karara bağlayamaz. Kararlar mevcudun ekseriyetile ittihaz olunur. Ekalliyette kalanlar reylerini mazbataya yazabilirler. Encümen kararları reis ve azası tarafından havale olunur.

34 — Meclisin müzakerelerinde intizamını bozacak surette gürültü olupta riyasetin ihtarına rağmen temadi ettiği halde ertesi günü içtima edilmek üzere reis meclisi tatil eder.

35 — Her celsenin sonundan evvel meclise nihayet verildiği esnada gelecek içtimanın hangi gün ve saat kaçta başlayacağı ve ne müzakere olunacağı reis tarafından azaya beyan olunur. Ve buna göre tanzim edilecek müzakere ruznamesi meclis odasının münasip mahalline talik ve mümkün olan yerlerde bir suretini gazete ile ilân ettirilir.

36 — Bu talimatname 1 eylül 1930 tarhinden muteberdir.

İÇİNDEKİLER

Kararname

Sayfa

9824 Belediye Meclislerinin Çalışma Usulüne Dair Belediye Kanununun 59 uncu Maddesine
Tevfikân Tanzim Edilen Talimatname

1